

**2016. SBE. 01 Numaralı Adil Hikmet Bey'in Asya'da Beş Türk adlı
Eserinin Çeviri Projesinin Sonuç Raporu:**

1916 Türkistan İsyanı'nın büyük kısmını oluşturan Yedisu bölgesindeki Ürkün hakkında bilgileri içeren ve o dönemde kaleme alınmış olup, daha sonra kitap olarak yayınlanan Asya'da Beş Türk eseri Türk Dünyası Tarihi için çok önemli bir eserdir. Adı geçen eser Türkistan isyanına iştirak etmiş olan beş Osmanlı Türkünün biri Adil Hikmet'e aittir. Eserin çevrilmesinde daha çok Kırgızlar ve günümüz Kırgızistan coğrafyasındaki olup bitenler temel alınmıştır. Bununla kalmayıp eserdeki XX. yüzyılın başındaki Kırgızların sosyal ve kültürel hayatı hakkındaki malumatlar da çevrilmiştir. Eser hem siyasi olay olarak 1916 Türkistan isyanı hem de o dönemdeki Kırgızların ekonomik ve kültürel hayatı hakkında yeni bilgiler sunmasıyla Kırgız tarihine yenilikler katacağından dolayı tüm okuyuculara Kırgızcaya aktarılarak sunulması ve Kırgız Tarihi kaynaklarına bir eser olarak eklenmesi ile aldığı yeri büyüktür.

Eserde Turan'a olan hasret, sevgi, hem Pamirli hem de Isık-Köllü Kırgızlar arasında bulunmaları, Türkistan'ın coğrafik özellikleri, içecek türü olarak kımız, boz üy yaşam tarzı, kuşçuluk mesleği, Kırgızların bazı örf-adetleri, göç projesi, Kırgızlarda 'keneş' danışmak, bir Kırgız çocuğunun dünyaya gelmesi, kopuz, Kırgızlarda aile muhabbeti gibi konular üzerinde ilginç bilgiler sunulmaktadır. Böyle malumatları sunan eserdeki Kırgızlar ile ilgili kısımlar Kırgız-Türkçesine çevrilmiştir. Bundan dolayı eserin hem siyasi hem de sosyal hayatları açısından Kırgız Tarihine bir kaynak olarak aldığı yeri büyüktür ve Kırgız-Türkçesine çevrilmesi de zamanın gerektirdiği zaruret olarak algılamak mümkündür.

Çeviren: Yard. Doç. Dr. Roza ABDIKULOVA

Tarih Bölümü